

RAPORT BO 2018

Budżety obywatelskie w Metropolii Poznań

Poznański
Budżet
Obywatelski
2018

BUDŻET OBYWATELSKI
Gminy Mosina

CZERWONACKI BUDŻET
OBYWATELSKI

PUSZCZYKOWSKI
BUDŻET OBYWATELSKI

LUBOŃSKI BUDŻET
OBYWATELSKI 2017

BUDŻET
OBYWATELSKI
ŚREMU

KOMORNIKI
ZAWSZE W DOBRYM KIERUNKU

BUDŻET OBYWATELSKI 2018

BUDŻET
INICJATYW
SPOŁECZNYCH

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Wyniki raportu	4
3. Tabele zbiorcze.....	10
4. Lista projektów wybranych do realizacji.....	14
5. Wnioski i podsumowanie	21

1. Wstęp

Budżety obywatelskie są stosunkowo nowym narzędziem partycypacji mieszkańców. Pojawiły się w naszym kraju w 2011 roku i już zdobyły sobie sympatię mieszkańców polskich miast i gmin oraz licznej grupy samorządowców.

Budżet obywatelski, zwany także budżetem partycypacyjnym (ang. *participatory budgeting*), posiada wiele definicji. Jedną z nich przedstawioną przez Bank Światowy rozumie go jako *proces, poprzez który obywatele przedstawiają swoje żądania i priorytety obywatelskie oraz wpływają na strukturę wydatków budżetowych poprzez dyskusję i negocjacje*¹. Na potrzeby Raportu przyjęto założenie, że budżet obywatelski jest narzędziem partycypacji polegającym na wydzielonej alokacji środków budżetu samorządowego, o której przeznaczeniu decydują mieszkańcy w głosowaniu powszechnym, oddając swój głos na projekty zgłoszone wcześniej przez nich samych. Kluczowy jest więc konsultacyjny jego charakter. Istotny jest także warunek cykliczności, czyli założenie, że taki budżet funkcjonuje rokrocznie. Jeśli zatem organizacja budżetu obywatelskiego została w danym samorządzie zarzucona po kilku latach funkcjonowania, wówczas nie uwzględniono samorządu w zestawieniach Raportu.

Tak zarysowane podejście metodologiczne sprawiło, że w Raporcie ujęto budżety obywatelskie organizowane w 13 gminach Metropolii Poznań: Czerwonak, Dopiewo, Komorniki, Kostrzyn, Kórnik, Luboń, Mosina, Poznań, Puszczykowo, Swarzędz, Szamotuły, Śrem i Tarnowo Podgórne. Uwzględniono edycje budżetów na rok 2018 (zgłaszanie projektów i głosowanie: 2017 rok, realizacja: 2018 rok). W sytuacji gdy ze względów obiektywnych w przedmiotowej edycji nie było głosowania – w tym zakresie uwzględniono dane z poprzedniej edycji.

Podkreślić należy również, że w pozostałych samorządach Metropolii Poznań funkcjonują z dużym sukcesem inne formy partycypacji mieszkańców o podobnym charakterze, jak choćby fundusz sołecki czy dofinansowanie przedsięwzięć rad osiedli. Jedną z gmin zaproponowała także swoim mieszkańcom możliwość zgłaszania projektów, pozostawiając wybór przedsięwzięć do realizacji radnym. W tych sytuacjach mamy jednak do czynienia z wyborem dokonywanym nie w głosowaniu powszechnym a przez organy przedstawicielskie lub osoby uczestniczące w zebraniach wiejskich.

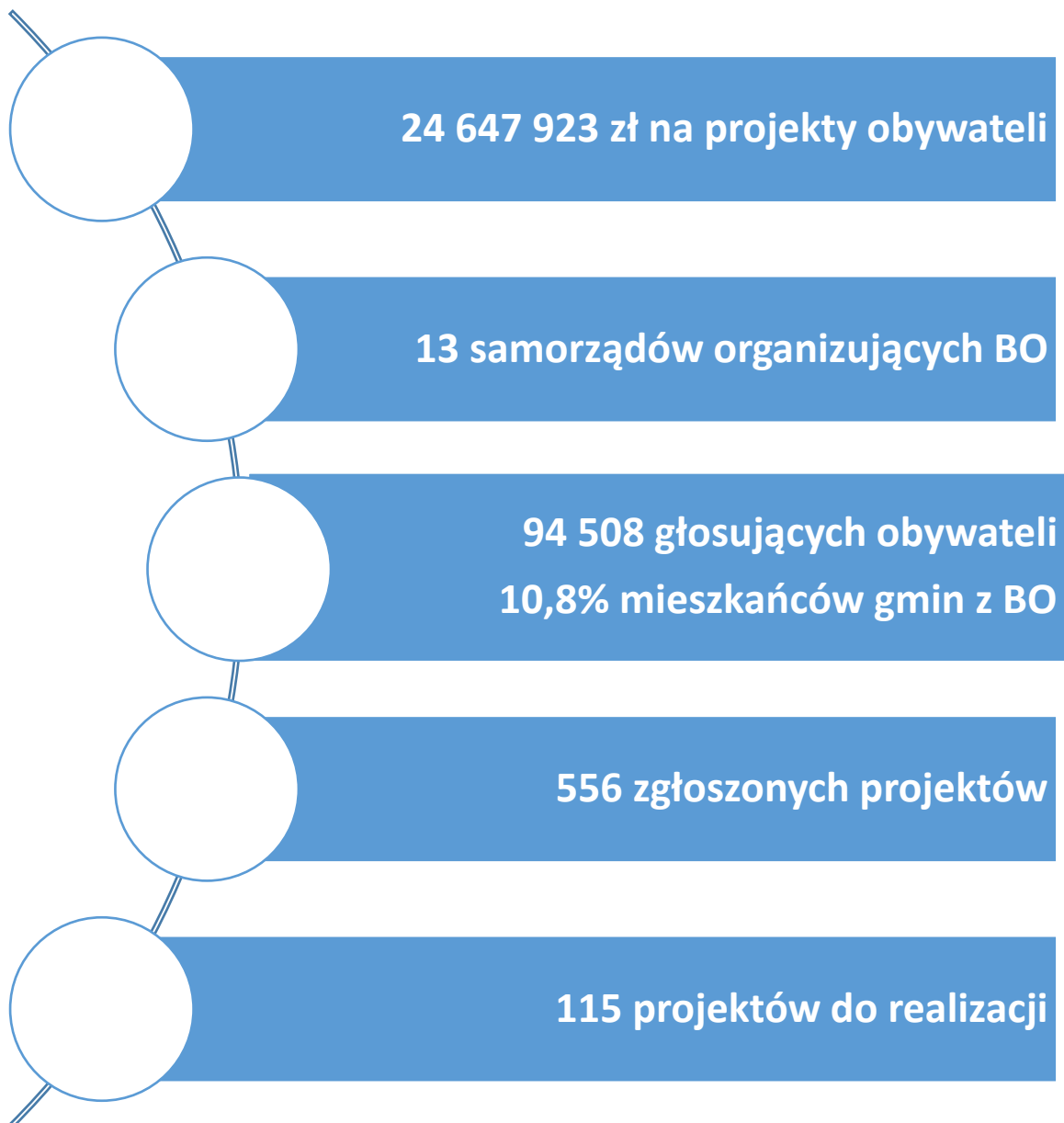
Niniejszy Raport został przygotowany przez pracowników Stowarzyszenia Metropolia Poznań.

Stowarzyszenie powstało w 2011 roku na bazie działającej od 2007 roku Rady Aglomeracji Poznańskiej. W skład Stowarzyszenia wchodzi 23 podmioty samorządowe, w tym Miasto Poznań, Powiat Poznański wraz z 17 gminami wchodzącymi w jego skład oraz 4 gminy ościenne: Szamotuły, Oborniki, Skoki i Śrem. Na obszarze Metropolii Poznań zamieszkuje ponad 1 mln mieszkańców. Głównym celem Stowarzyszenia jest wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz ochrona wspólnych interesów jego członków, w szczególności wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego oraz współpracy samorządów w tym zakresie. Istotną sferą działania Stowarzyszenia jest wspieranie wymiany doświadczeń między samorządami, czemu służyć mają w dużej mierze wnioski przedmiotowego Raportu.

¹ World Bank's Empowerment, Case Studies: Participatory Budgeting in Brazil, dostępne na: http://siteresources.worldbank.org/INTEMPowerment/Resources/14657_Participatory-Budgeting-Brazil-web.pdf

2. Wyniki raportu

Budżety obywatelskie w Metropolii Poznań Edycja 2018 (głosowanie 2017, realizacja 2018)

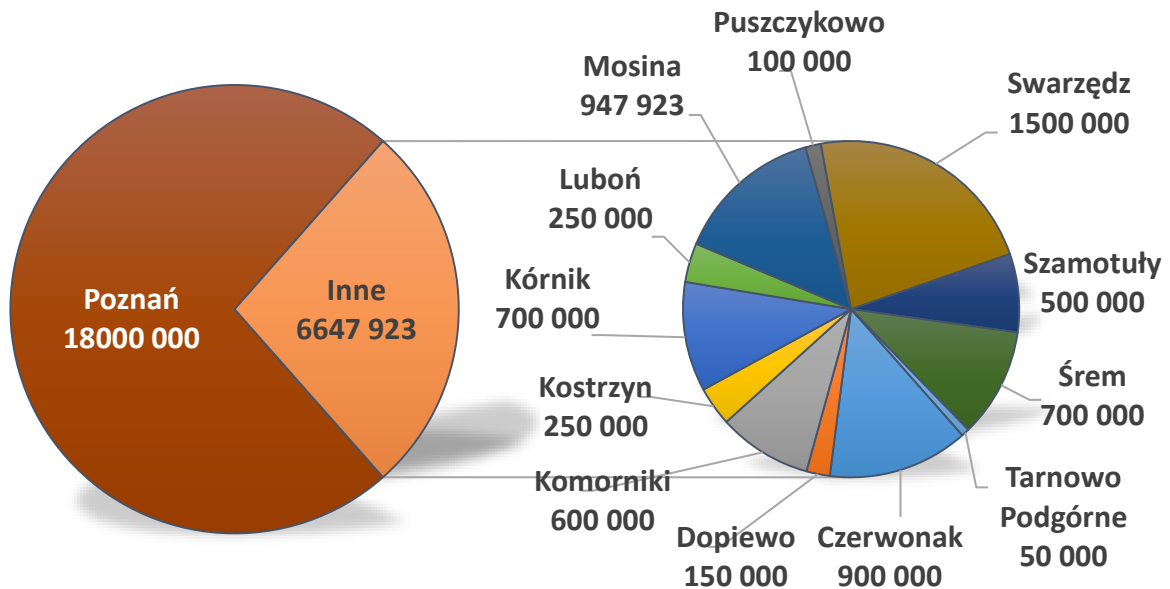
Najwyższa kwota ogólna budżetu obywatelskiego [PLN]

Poznań
18 000 000

Swarzędz
1 500 000

Mosina
947 923

Czerwonak
900 000

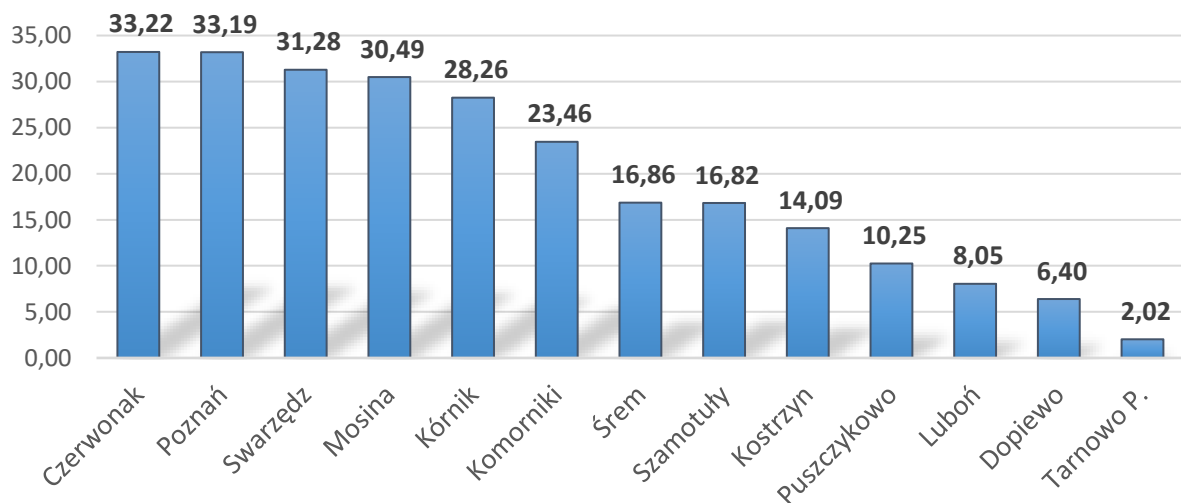
Najwyższy budżet obywatelski na mieszkańca [PLN]

Czerwonak
33 zł 22 gr

Poznań
33 zł 19 gr

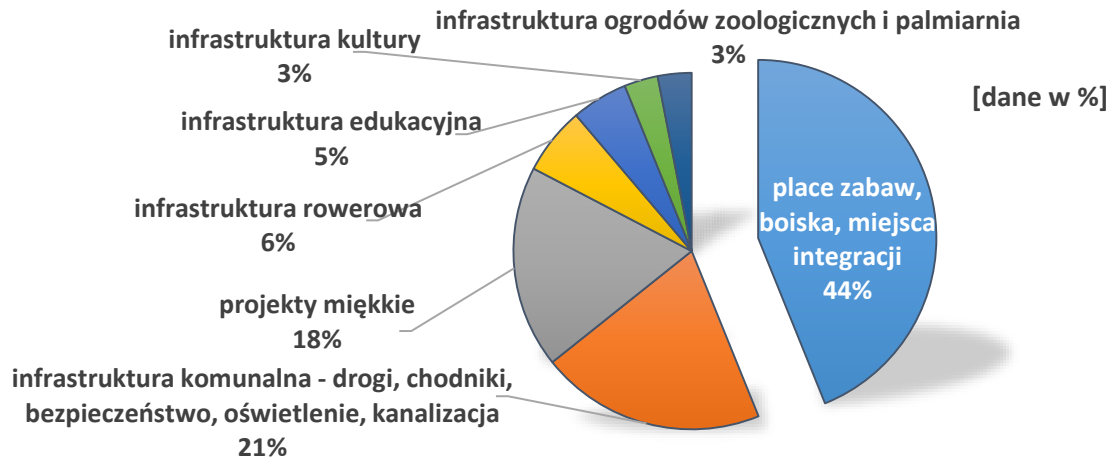
Swarzędz
31 zł 28 gr

Mosina
30 zł 49 gr

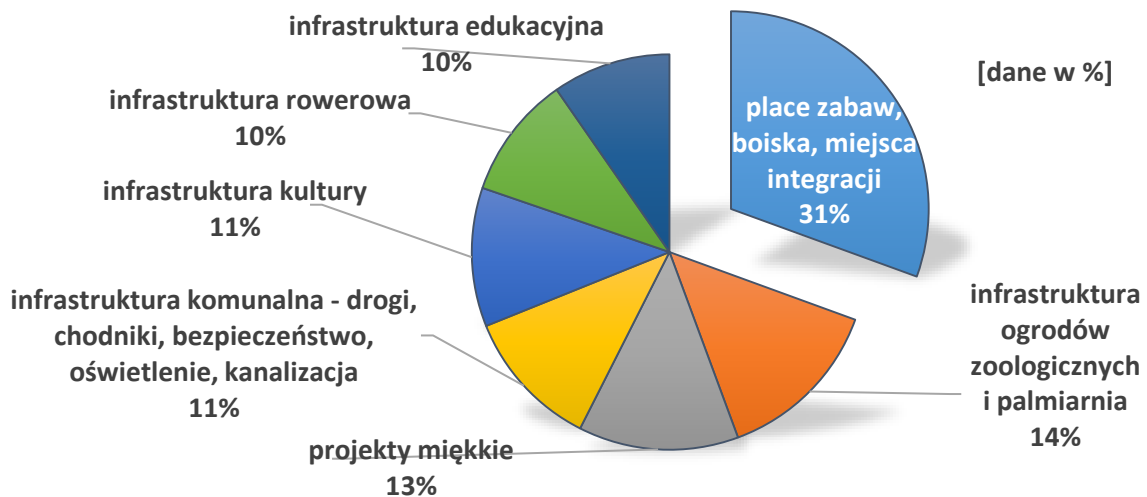
Jakie projekty zostały wybrane w BO 2018 [liczba projektów]?

plac zabaw, boiska, miejsca integracji 43	infrastruktura komunalna - drogi/ chodniki/ oświetlenie/ kanalizacja 20	projekty miękkie 18
infrastruktura rowerowa 6	infrastruktura edukacyjna 5	infrastruktura kultury 3
		infrastruktura ogrodów zoolog. i palmiarnia 3

Jakie projekty zostały wybrane w BO 2018 [PLN]?

plac zabaw, boiska, miejsca integracji 5 918 993	infrastruktura ogrodów zoolog. i palmiarnia 2 675 000	infrastruktura komunalna - drogi/ chodniki/ oświetlenie/ kanalizacja 2 215 533
projekty miękkie 2 537 384	infrastruktura kultury 2 200 000	infrastruktura rowerowa 1 951 400
		infrastruktura edukacyjna 1 872 000

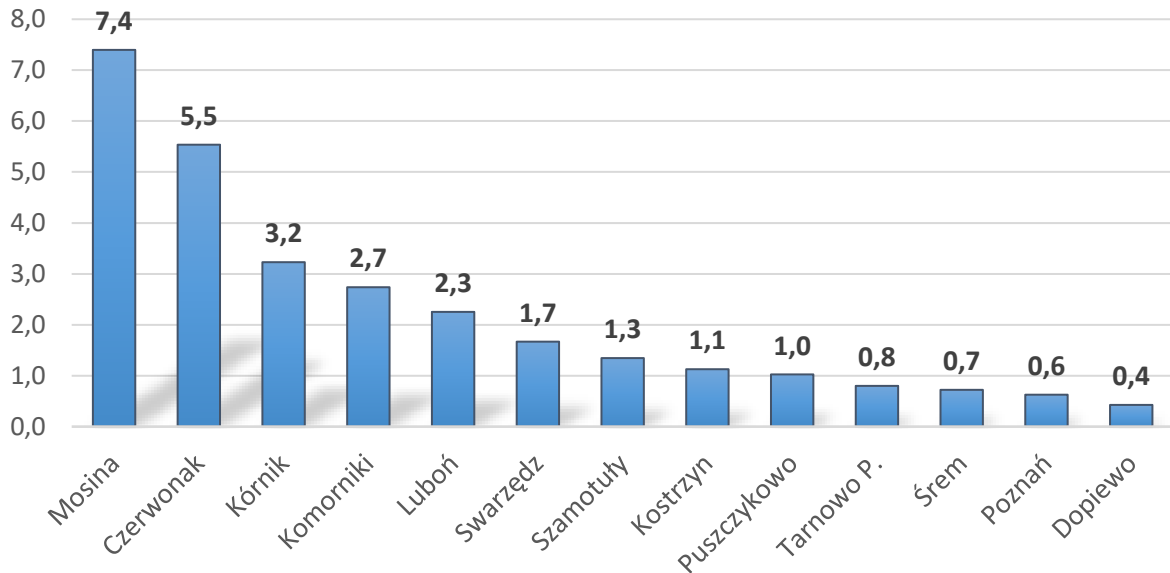
Jak blisko mieszkańca są projekty BO? - liczba wybranych projektów na 10 000 mieszkańców

Mosina
7,4

Czerwonak
5,5

Kórnik
3,2

Komorniki
2,76

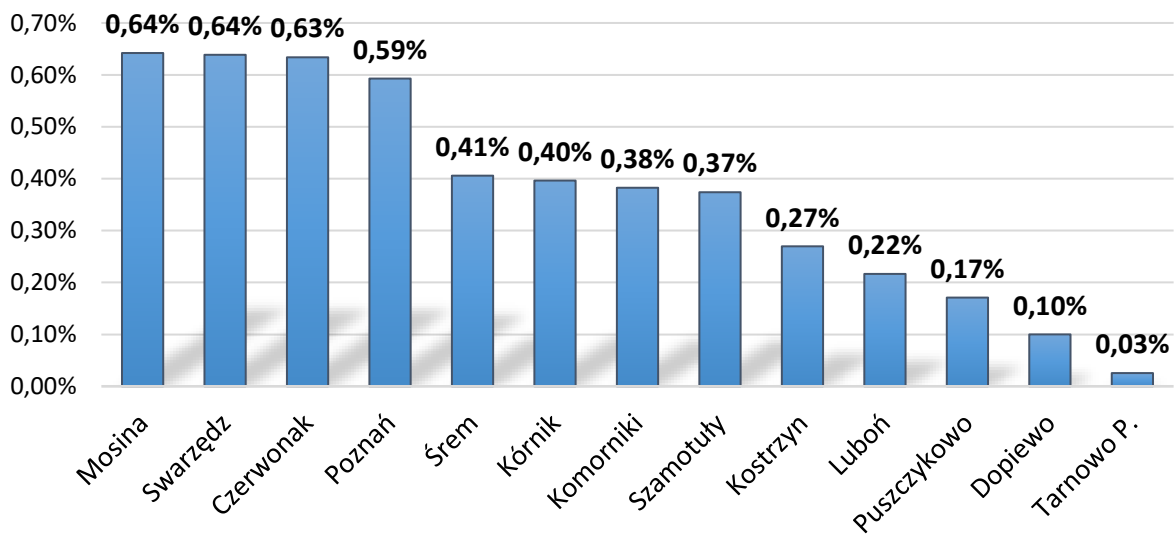
Budżet obywatelski jako element budżetu samorządu - udział budżetu obywatelskiego w wydatkach gminy [%]

Mosina
0,64%

Swarzędz
0,64%

Czerwonak
0,63%

Poznań
0,59%

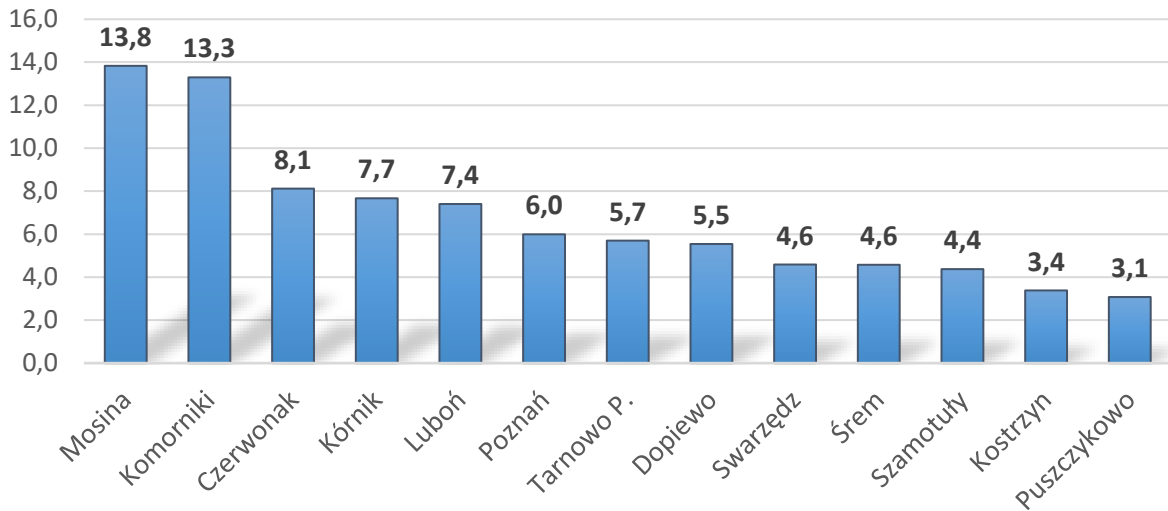
Gdzie są najbardziej aktywni wnioskodawcy? - liczba zgłoszonych projektów na 10 000 mieszkańców

Mosina
13,8

Komorniki
13,3

Czerwonak
8,1

Kórnik
7,7

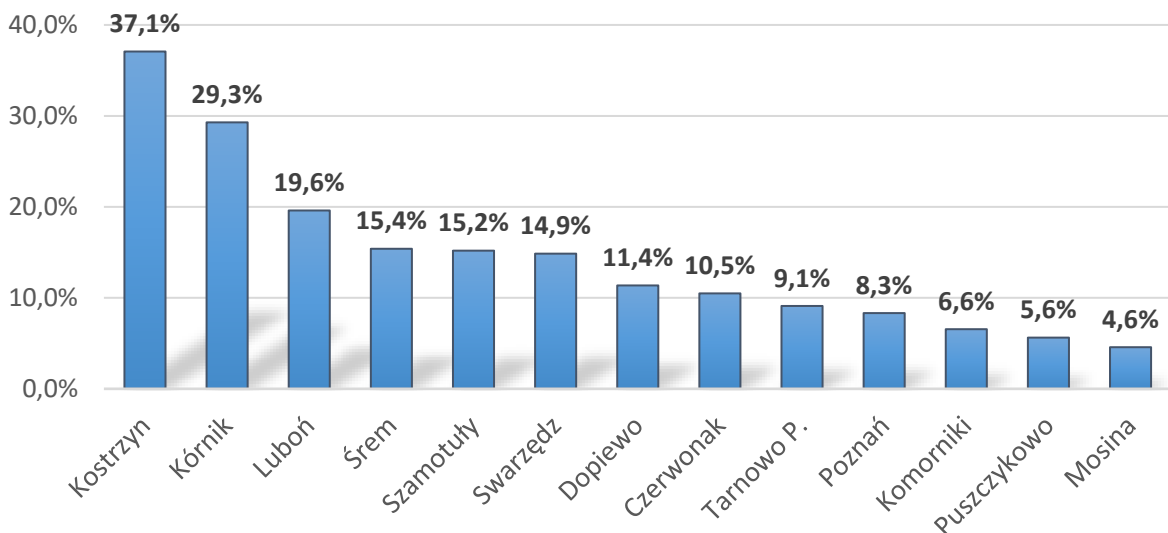
Najwyższa aktywność obywatelska w głosowaniu - udział mieszkańców biorących udział w głosowaniu [%]

Kostrzyn*
37,1%

Kórnik
29,3%

Luboń
19,6%

Śrem
15,4%

UWAGA: Dane nie ukazują udziału osób biorących udział w głosowaniu w odniesieniu do liczby uprawnionych a jedynie w odniesieniu do ogólnej liczby mieszkańców samorządu. Nie było możliwości pozyskania danych dotyczących liczby uprawnionych, a ta jest zależna m.in. od ustalonych zasad BO i dopuszczenia do głosowania mieszkańców w różnym wieku. *Dane pochodzą z głosowania w 2016 r., w 2017 r. głosowanie nie odbyło się.

Siła zwycięzców czy słabość konkurentów? - udział głosujących na projekt o największym poparciu [%]

Komorniki
71,6%

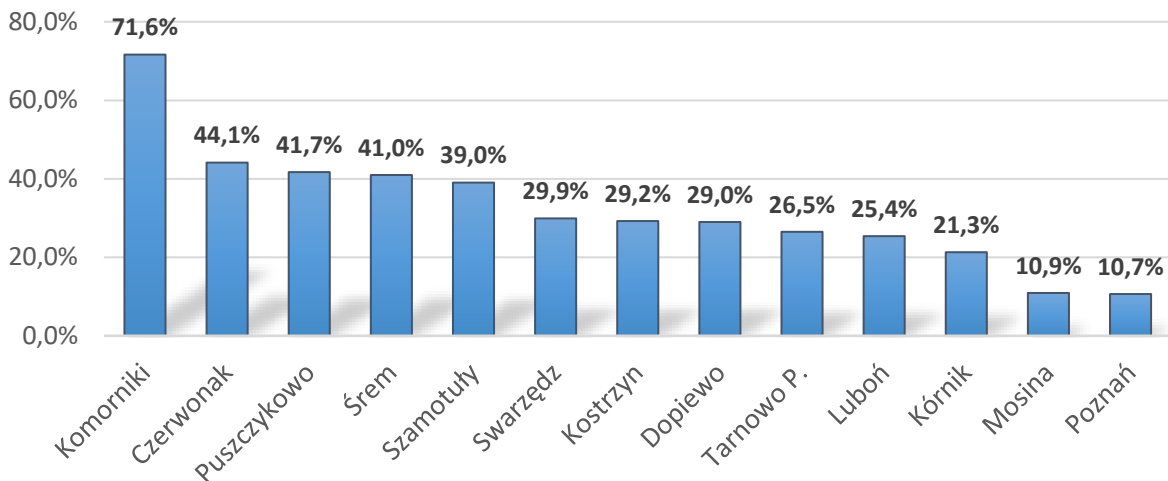
Czerwonak*
44,1%

Puszczykowo
41,7%

Śrem
41,0%

LP	Gmina	Tytuł projektu
1	Komorniki	Plaża w Chomęcicach ul. Nad Jeziorem (miejsce przygotowane do kąpielii)
2	Czerwonak	„Zielony Zakątek” - projekt zagospodarowania zabytkowego parku w Bolechowie*
3	Puszczykowo	Zielony Targ w Puszczykowie
4	Śrem	Kreatywne gry podwórkowe w Czworkce

* projekt w Gminie Czerwonak był poddany głosowaniu w 2016 roku (edycja BO 2017)

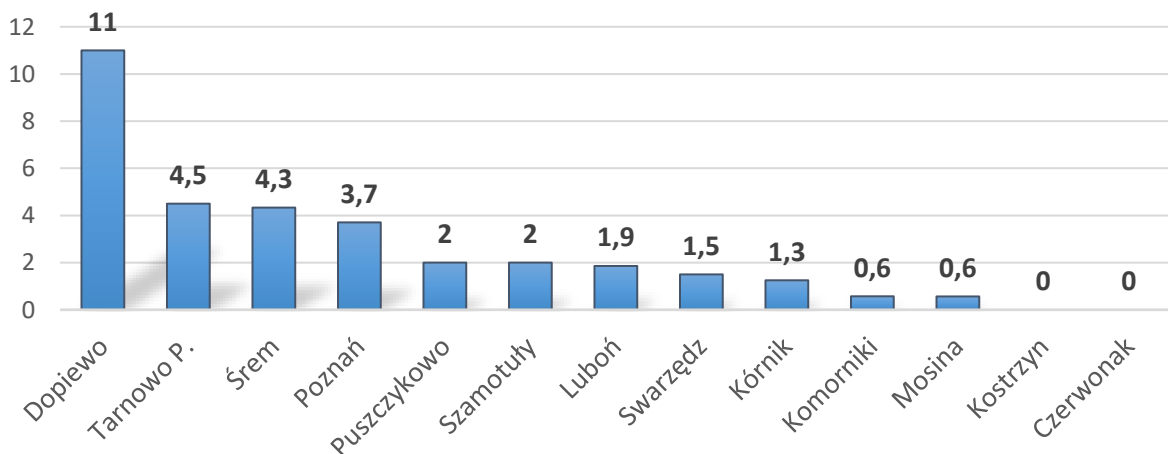
Gdzie niełatwo wygrać głosowanie? - liczba projektów które w głosowaniu pokonał projekt zwycięski

Dopiewo
11

Tarnowo P.
4,5

Śrem
4,3

Poznań
3,7

3. Tabele zbiorcze

Tabela. Zasady budżetów obywatelskich – edycje na rok 2018 (zgłaszanie/wybór 2017, realizacja 2018).

ZASADY	ZGŁASZANIE PROJEKTÓW								GŁOSOWANIE						WYNIKI		
	Kto ma prawo zgłosić projekt	Ile można zgłosić projektów	Ile jest wymaganych podpisów by zgłosić projekt	Maks. wartość projektu	Liczba dni na składanie wniosków	Podział finansowy BO na kategorie projektów	Składanie wniosku elektronicznie	Składanie wniosku bezpośrednio w Urzędzie	Kto ma prawo głosu	Liczba głosów na mieszkańca	Liczba dni głosowania	Głosowanie elektroniczne	Głosowanie bezpośrednie przez dostarczenie karty do głosowania do Urzędu	Głosowanie bezpośrednie w punktach do głosowania	Wyniki w ciągu 24 godzin	Wyniki 2-7 dni	Wyniki 8 dni lub później
Czerwonak	każdy mieszkaniec Gminy Czerwonak	Brak ograniczeń	15	150 000	30	brak	✓	✓	każdy mieszkaniec Gminy Czerwonak	3	88	✓	✓	✓		✓	
Dopiewo	każdy mieszkaniec Gminy Dopiewo, który ukończył 18 lat	Brak ograniczeń	30	150 000	35	brak	✓	✓	każdy mieszkaniec Gminy Dopiewo, który ukończył 18 lat	1	10	✓	✓		✓		
Komorniki	każdy mieszkaniec Gminy, zameldowany na jej obszarze, który w dniu rozpoczęcia konsultacji ma ukończone 15 lat	Brak ograniczeń	30	100 000	106	zadania inwestycyjne, zadania nieinwestycyjne	✓	✓	każdy mieszkaniec Gminy Komorniki, zameldowany na jej obszarze, który w dniu rozpoczęcia konsultacji ma ukończone 15 lat	6	13	✓	✓	✓			✓
Kostrzyn	osoba fizyczna, która na dzień złożenia wniosku ukończyła 18 lat i jest zameldowana w gminie Kostrzyn na pobyt stały lub czasowy powyżej 6 miesięcy lub znajdująca się w rejestrze wyborców	1	15	125 000	18	brak	✓	✓	osoby fizyczne zameldowane na pobyt stały lub czasowy powyżej 6 miesięcy na terenie gminy Kostrzyn lub znajdujące się w rejestrze wyborców, które na dzień rozpoczęcia głosowania ukończyły 18 lat	1	25	✓	✓				✓
Kórnik	osoba fizyczna, która na dzień złożenia wniosku ukończyła 18 lat i jest na stałe zamieszkała na terenie Miasta i Gminy Kórnik lub wpisana do rejestru wyborców	1	Brak danych	200 000	32	zadania inwestycyjne, zadania nieinwestycyjne, lokalne lub ogólnogminne.	✓	✓	każdy mieszkaniec Miasta i Gminy Kórnik, który na dzień rozpoczęcia głosowania, ukończył 16 lat, jest na stałe zamieszkały na terenie gminy lub wpisany do rejestru wyborców	2	61	✓	✓	✓			✓
Luboń	każdy mieszkaniec Lubonia	Brak ograniczeń	10	100 000	41	zadania inwestycyjne, zadania nieinwestycyjne	✓		mieszkańcy Lubonia, którzy ukończyli 16 rok życia	4	15	✓	✓	✓			✓

ZASADY	ZGŁASZANIE PROJEKTÓW								GŁOSOWANIE						WYNIKI		
	Kto ma prawo zgłosić projekt	Ile można zgłosić projektów	Ile jest wymaganych podpisów by zgłosić projekt	Maks. wartość projektu	Liczba dni na składanie wniosków	Podział finansowy BO na kategorie projektów	Składanie wniosku elektronicznie	Składanie wniosku bezpośrednio w Urzędzie	Kto ma prawo głosu	Liczba głosów na mieszkańca	Liczba dni głosowania	Głosowanie elektroniczne	Głosowanie bezpośrednie przez dostarczenie karty do głosowania do Urzędu	Głosowanie bezpośrednie w punktach do głosowania	Wyniki w ciągu 24 godzin	Wyniki 2-7 dni	Wyniki 8 dni lub później
Mosina	osoba fizyczna, która na dzień złożenia wniosku ukończyła 18 lat i jest na stałe zamieszkała na terenie Gminy Mosina lub wpisana do rejestru wyborców	1	20	82 925	20	brak kategorii temat., alokacja podzielona na sołectwa/osiedla	✓	✓	każdy mieszkaniec Gminy Mosina, który na dzień rozpoczęcia głosowania ukończył 16 lat i jest zamieszkały na terenie Gminy Mosina lub wpisany do rejestru wyborców	1	29	✓	✓				TAK
Poznań	każdy mieszkaniec - osoba fizyczna zamieszkująca na terenie Miasta Poznania	3	0	2 000 000	29	ogólnomiejskie, rejonowe	✓		Każdy mieszkaniec - osoba fizyczna zamieszkująca na terenie Miasta Poznania	3	21	✓		✓		✓	
Puszczykowo	osoba stale zamieszkała na terenie Puszczykowa, w czasie rozpoczęcia konsultacji tj. 15.06.17 r. do 31.07.17 r. musi mieć ukończone 16 lat	1	Brak danych	100 000	46	brak	✓	✓	mieszkańcy Miasta Puszczykowa, którzy najpóźniej w dniu głosowania ukończą 16 lat	1	14	✓	✓	✓			✓
Swarzędz	każdy z mieszkańców Gminy, który ukończył 18 rok życia	1	0	1 000 000	32	główne, lokalne, dodatkowe	✓	✓	wszyscy mieszkańcy gminy Swarzędz, którzy najpóźniej 29.09.2017 roku kończą 16 rok życia	3	59	✓	✓				✓
Szamotuły	każda osoba fizyczna będąca mieszkańcem Gminy, każda osoba prawna, instytucja publiczna oraz organizacja pozarządowa mająca siedzibę na terenie Gminy	Brak ograniczeń	30	150 000	22	miejskie, sołeckie	✓	✓	każda osoba fizyczna będąca stałym (zameldowanie na pobyt stały w dniu 7 października 2017 r.) mieszkańcem Gminy, która ma ukończony 16 rok życia w dniu oddawania głosu	2	22	✓				✓	
Śrem	każdy mieszkaniec gminy Śrem, który ukończył 16 lat	Brak ograniczeń	15	350 000	30	ogólnogminne, lokalne miejskie, lokalne wiejskie	✓		każdy mieszkaniec gminy Śrem, który najpóźniej w dniu głosowania ukończył 16 lat	3	10	✓		✓	✓		
Tarnowo Podgórne	każdy mieszkaniec Gminy Tarnowo Podgórne posiadający pełną zdolność do czynności prawnych (18 lat)	Brak ograniczeń	30	25 000	30	tylko projekty miękkie	✓	✓	każdy mieszkaniec Gminy Tarnowo Podgórne posiadający pełną zdolność do czynności prawnych (18 lat)	1	12	✓	✓	✓			✓

Tabela. Zestawienie statystyk dotyczących budżetów obywatelskich – edycje na rok 2018 (zgłaszanie/wybór 2017, realizacja 2018).

Samorząd	Nazwa BO na rok 2018	Terminy BO*				Liczba mieszkańców gminy (2016)	Dane finansowe dot. BO				Dane dot. składania projektów i procedur głosowania										
		Data rozpoczęcia głosowania	Data zakończenia głosowania	Data ogłoszenia wyników	Kwota BO		Wydatki gminy na 1 mieszkańca	Wydatki na BO na 1 mieszkańca	Udział BO w wydatkach gminy	Liczba proj. zgłoszonych	Liczba proj. zgłoszonych na 10 000 mieszkańców	Liczba proj. w głosowaniu	Liczba proj. odrzuconych w opiniowaniu	Liczba proj. wybranych do realizacji	Liczba proj. które pokonały zwycięski projekt	Liczba głosujących mieszkańców*	Liczba osób która oddała ważny głos*	Udział mieszkańców biorących udział w głosowaniu*	Projekt z najwyższym poparciem (liczba głosów)*	Udział głosujących na zwycięzcę*	Nazwa projektu z największą liczbą głosów*
Czerwonak	Czerwonacki Budżet Obywatelski	18.06.2016	14.09.2016	25.09.2016	27 094	900 000	5 241	33,22	0,63%	22	8,1	15	7	15	0,0	2 842	2 461	10,5%	1 086	44,1%	„Zielony Zakątek” - projekt zagospodarowania zabytkowego parku w Bolechowie
Dopiewo	Dopiewski Budżet Obywatelski	06.11.2017	16.11.2017	17.11.2017	23 453	150 000	6 396	6,40	0,10%	13	5,5	12	1	1	11,0	2 665	2 665	11,4%	773	29,0%	Leśny zakątek - plac zabaw w lesku - etap I
Komorniki	Budżet Obywatelski Gminy Komorniki	02.10.2017	15.10.2017	26.10.2017	25 572	600 000	6 134	23,46	0,38%	34	13,3	11	23	7	0,6	1 676	1 446	6,6%	1 036	71,6%	Plaża w Chomęcicach ul. Nad Jeziorem (miejsce przygotowane do kąpielii)
Kostrzyn	Budżet Obywatelski Gminy Kostrzyn	05.09.2016	30.09.2016	19.10.2016	17 741	250 000	5 225	14,09	0,27%	6	3,4	2	4	2	0,0	6 578	5 677	37,1%	1 660	29,2%	Plac zabaw przy ul. Estkowskiego w Kostrzynie - REAKTYWACJA
Kórnik	Budżet Obywatelski Gminy Kórnik	31.07.2017	30.09.2017	30.10.2017	24 774	700 000	7 129	28,26	0,40%	19	7,7	18	1	8	1,3	7 256	6 472	29,3%	1 376	21,3%	Projekt kanalizacji sanitarnej w Szczodrzykowie
Luboń	Luboński Budżet Obywatelski	03.09.2017	17.09.2017	10.10.2017	31 067	250 000	3 717	8,05	0,22%	23	7,4	20	3	7	1,9	6 090	5 395	19,6%	1 370	25,4%	Przeżyjmy to jeszcze raz – bezpłatne zajęcia fitness na świeżym powietrzu (zumba, joga, aerobik i pilates)

Samorząd	Nazwa BO na rok 2018	Terminy BO*				Dane finansowe dot. BO				Dane dot. składania projektów i procedur głosowania											
		Data rozpoczęcia głosowania	Data zakończenia głosowania	Data ogłoszenia wyników	Liczba mieszkańców gminy (2016)	Kwota BO	Wydatk i gminy na 1 mieszkańca	Wydatk i na BO na 1 mieszkańca	Udział BO w wydatkach gminy	Liczba proj. zgłoszonych	Liczba proj. zgłoszonych na 10 000 mieszkańców	Liczba proj. w głosowaniu	Liczba proj. odrzuconych w opiniowaniu	Liczba pro. wybranych do realizacji	Liczba proj. które pokonał zwycięski projekt	Liczba głosujących mieszkańców *	Liczba osób która oddała ważny głos*	Udział mieszkańców biorących udział w głosowaniu*	Projekt z najwyższym poparciem (liczba głosów)*	Udział głosujących na zwycięzcę*	Nazwa projektu z największą liczbą głosów*
Mosina	Budżet Obywatelski Gminy Mosina	01.09.2017	29.09.2017	30.10.2017	31 088	947 923	4 749	30,49	0,64%	43	13,8	36	7	23	0,6	1 422	1 328	4,6%	145	10,9%	Termoizolacja tylnej i szczytowej ściany plus wymiana okien w budynku wielofunkcyjnym w Pecnej, ul. Główna 50
Poznań	Poznański Budżet Obywatelski	09.10.2017	30.10.2017	06.11.2017	542 348	18 000 000	5 599	33,19	0,59%	325	6,0	160	165	34	3,7	45 151	45 151	8,3%	4 809	10,7%	Azyl dla ocalonych zwierząt
Puszczykowo	Puszczykowski Budżet Obywatelski	09.10.2017	23.10.2017	31.10.2017	9 753	100 000	5 998	10,25	0,17%	3	3,1	3	0	1	2,0	549	549	5,6%	229	41,7%	Zielony Targ w Puszczykowie
Swarzędz	Budżet Obywatelski Gminy Swarzędz	01.08.2017	24.09.2017	03.10.2017	47 947	1 500 000	4 899	31,28	0,64%	22	4,6	20	2	8	1,5	7 124	7 124	14,9%	2 131	29,9%	Budowa drogi dla pieszych i rowerów w ul. Transportowej i Borówki
Szamotuły	Szamotulski Budżet Obywatelski	07.10.2017	29.10.2017	31.10.2017	29 722	500 000	4 499	16,82	0,37%	13	4,4	12	1	4	2,0	4 514	4 514	15,2%	1 762	39,0%	Nowoczesne łazienki w SP NR 1
Śrem	Budżet Obywatelski Śremu	15.09.2017	24.09.2017	25.09.2017	41 523	700 000	4 154	16,86	0,41%	19	4,6	16	3	3	4,3	6 392	6 392	15,4%	2 619	41,0%	Kreatywne gry podwórkowe w Czwórcie
Tarnowo Podgórze	Budżet Inicjatyw Społecznych	13.11.2017	24.11.2017	06.12.2017	24 694	50 000	7 937	2,02	0,03%	14	5,7	11	3	2	4,5	2 249	2 155	9,1%	571	26,5%	Biesiada u sąsiada

* Dane dotyczące terminów i statystyk głosowania dla gmin Kostrzyn i Czerwonak dotyczą edycji BO 2017 dla której głosowanie przeprowadzono w 2016 roku. W roku 2017 nie organizowano głosowania ze względu na fakt, że po zakończeniu opiniowania zgłoszonych wniosków wartość pozytywnie zweryfikowanych projektów nie przekroczyła ogólnej puli środków na daną edycję BO i wszystkie projekty zostały przekazane do realizacji.

4. Lista projektów wybranych do realizacji

Tabela. Lista projektów w budżetach obywatelskich w samorządach Metropolii Poznań wybranych w 2017 roku do realizacji w roku 2018.

Gmina / Tytuł projektu	Wartość projektu	Liczba głosów poparcia	Skrócony opis projektu
Czerwonak			
Wybieg dla psów w Koziegłowach	16 500	BRAK*	Ogrodzony wybieg dla czworonogów wraz z kosztami w rejonie ul. Topolowej w Koziegłowach.
Psie kąty - wybieg dla psów w Czerwonaku	130 000	BRAK*	Wybieg dla psów w okolicy ul. Pogodnej w Czerwonaku, wykonanie dojścia do kościoła oraz uzupełnienie street workoutu i siłowni.
Bezpieczna i czysta droga do przedszkola w Kicinie	40 000	BRAK*	Sfinansowanie projektów ul. Żniwnej i Zbożowej w Kicinie, które w przyszłości posłużą do budowy utwardzonego dojścia do przedszkola.
Plac zabaw przy ul. Poprzecznej w Owińskach	40 000	BRAK*	Zabudowanie terenu szkoły w Owińskach urządzeniami zabawowymi dla dzieci z oddziału przedszkolnego i klas I-III.
Światółko północy - etap Bolechowo	150 000	BRAK*	Dokumentacja techniczna i budowa oświetlenia drogowego wzdłuż ul. Szkolnej w Bolechowie w kierunku Trzaskowa.
Światółko północy - etap Trzaskowo	150 000	BRAK*	Dokumentacja oraz budowa oświetlenia ul. Golfowej od skrzyżowania z ul. Wypoczynkową w Trzaskowie w kierunku Bolechowa.
Rozbudowa siłowni przy Gimnazjum w Koziegłowach	45 000	BRAK*	Rozbudowa istniejącej siłowni zewnętrznej przy szkole o kolejne urządzenia: stepper, biegacz, rower i jeździec itp.
Kompleks sportowy w Bolechowie-Osiedlu	140 000	BRAK*	Doposażenie budowanego przy szkole boiska w małą architekturę, piłkochwyty, oświetlenie i budowa bieżni lekkoatletycznej.
Podwórko u Hałabały	136 400	BRAK*	Doposażenie placu zabaw przy przedszkolu nr 2 w Koziegłowach w kolejne urządzenia zabawowe i sprawnościowe.
Budowa alei drzew w Bolechówku-Potaszach	60 000	BRAK*	Wykonanie nasadzeń jaśminem i jarzębiną wraz z wykonaniem małej architektury na ścieżce w kierunku Owińsk.
Dopiewo			
Leśny zakątek - plac zabaw w lasku - etap I	150 000	773	Utworzenie części zabawowej (nowe wielofunkcyjne urządzenie dla dzieci, nowa huśtawka i urządzenie gimnastyczne, bezpieczna nawierzchnia) i części leśnej (mini park linowy składający się z 5 atrakcji).
Komorniki			
Wakacyjne sploty kajakowe	9 984	BRAK*	Splot kajakowy od przystani wędkarskiej na akwenu jeziora Rosnówko do plaży gminnej na jeziorze Chomeńskim i z powrotem.

Szreniawskie młodzieżowe igrzyska sportowe	10 000	BRAK*	Organizacja 12 zawodów sportowych - raz w miesiącu, za każdym razem w innej dyscyplinie sportowej.
Plaża w Chomęcicach ul. Nad Jeziozem (miejsce przygotowane do kąpielii)	99 800	1 036	Zorganizowanie plaży m.in. z boiskiem do piłki plażowej, atrakcjami dla dzieci, nasadzeniem drzew i roślin, toaletami, przebieralniami.
Tor dla rolkarzy i rowerzystów	100 000	753	Budowa toru dla rolkarzy i rowerzystów na terenie przy boisku Orlik (Wiry).
Droga do szkoły - aktywne przejścia dla pieszych	100 000	513	Modernizacja przejść dla pieszych (bez sygnalizacji świetlnej) poprzez modernizację nawierzchni przed przejściami (zastosowanie warstwy antypoślizgowej) oraz dodanie pulsacyjnych diod zatopionych w jezdni, mających na celu zwrócenie uwagi kierowców na osoby znajdujące się na przejściu.
Modernizacja i rozbudowa placu zabaw przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Janusza Korczaka w Komornikach	93 220	474	Projekt zakłada m.in. montaż urządzeń na wyznaczonym miejscu i obsadzanie terenów zielonych.
Przestrzeń dla młodzieży - Pumptrack Plewiska	97 500	465	Miejsce do ćwiczenia jazdy na rowerze - tor o specjalnie ukształtowanej, falistej nawierzchni i wyprofilowanych zakrętach.
Kostrzyn			
Szkoła krzepi ciało i umysł	125 000	BRAK*	Wyposażenie Szkoły Podstawowej w Czerlejniewie w urządzenia o charakterze rekreacyjno- sprawnościowym i edukacyjnym.
Samoobsługowe stacje naprawy rowerów	120 000	BRAK*	Projekt, zakup i montaż 12 samoobsługowych stacji naprawy rowerów, wyposażonych w podstawowe przyrządy do naprawy roweru, pompkę, zestaw montażowy a także instrukcję obsługi.
Kórnik			
Projekt kanalizacji sanitarnej w Szczodrzykowie	200 000	1 376	Dokumentacja techniczna kanalizacji sanitarnej dla wszystkich mieszkańców Szczodrzykowa oraz Szkoły Podstawowej jak również Przedszkola.
Budowa wiaty piknikowej, siłowni zewnętrznej i boiska do streetball oraz doposażenie placu zabaw w Prusinowie	200 000	1 188	Zadanie polega na zagospodarowaniu działki nr 9/3 w Prusinowie zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców, które zostały zapisane w Planie Odnowy Miejscowości Prusinowo.
Rozświetlone Kamionki	200 000	879	Program budowy lamp ulicznych w Kamionkach.
Projekt chodnika na ul. Piotrowskiej w Szczytnikach	40 000	232	Dokumentacja techniczna chodnika pieszego w ciągu ul. Piotrowskiej w Szczytnikach (od ul. Wspólnej do ul. Malarskiej) szerokości 2 m oddzielonego od jezdni.
Objazdowe letnie kino plenerowe w Twoim sołectwie	18 000	1 292	Celem zadania jest popularyzacja kultury i sztuki poprzez plenerowe pokazy filmowe.
Rowerowa Gmina 2018	9 800	1 147	Rowerowa Gmina to promocja aktywnego trybu życia powiązana z integracją mieszkańców gminy Kórnik poprzez rowerowe rajdy i wycieczki.
AKADEMIA E-SENIORA - kurs komputerowy	8 500	646	Przeprowadzenie 10 lekcji z podstaw obsługi komputera, podstawowych programów i poruszania się w internecie dla osób w wieku 50+.
AKADEMIA PRZYGODY SENIORA	4 000	135	Zadanie polega na przygotowaniu oraz zrealizowaniu wycieczki dwudniowej dla osób 60+.

Lubon			
Rewitalizacja terenów wokół Potoku Junikowskiego - krok I - nowoczesny plac zabaw wraz siłownią zewnętrzną oraz systemem monitoringu	81 080	1 363	Montaż urządzeń stanowiących plac zabaw, urządzeń siłowni zewnętrznej, ławek do siedzenia, stojak na rower, kosz na śmieci, zestaw monitoringu.
Rewitalizacja obiektu sportowego przy ulicy Jaśminowej	97 831	1 235	Rewitalizacja boiska do piłki nożnej (wymiana murawy, zrobienie systemu nawadniającego i piłkochwytywów), wydzielenie miejsca na boisko do siatkówki i badmintonu (z możliwością regulacji wysokości siatki) oraz siłownię (tzw. outdoor fitness).
Toaleta na Wzgórzu Papieskim	4 750	1 221	Projekt obejmuje wynajem toalety przenośnej wraz z usługą konserwacji w okresie maj - wrzesień (przez 5 miesięcy w roku).
Stacje naprawy rowerów w Luboniu	16 400	215	Projekt zakłada zakup i montaż 3 stacji naprawy rowerów (wraz z narzędziami).
Przeżyjmy to jeszcze raz – bezpłatne zajęcia fitness na świeżym powietrzu (zumba, joga, aerobik i pilates)	10 400	1 370	W okresie czerwiec, lipiec, sierpień 2018 roku, bezpłatne zajęcia fitness z profesjonalnym instruktorem na świeżym powietrzu.
Weekendowe spływy kajakowe – II edycja	26 380	1 272	Projekt zakłada kontynuację spływów na odcinku rzeki Warty z Puszczykowa do Lubonia, z możliwością rozszerzenia trasy z punktem startowym z przystani papieskiej w Rogalinku.
FUNgielski to język angielski dla mieszkańców Lubonia w każdym wieku	9 000	1 084	FUNgielski- to projekt, który ma na celu rozpowszechnianie nauki języka angielskiego w Luboniu (od Juniora po Seniora).
Mosina			
Remont chodnika ul. Poznańska	22 500	36	Wymiana zniszczonych płyt chodnikowych na kostkę brukową.
Plac zabaw "Sosnowy zakątek"	35 660	36	Zagospodarowanie terenu na plac zabaw przy ul. Czajkowskiego w Mosinie.
Psi park -wybieg dla psów /Mosina-Krosno/	15 000	42	Wyrównanie terenu, wycięcie krzewów, postawienie ogrodzenia z furtką, ławeczki, kosz na odpady.
Modernizacja placu zabaw przy ulicy Skrajnej w Mosinie	72 960	103	Przearanżowanie układu placu w celu zachowania odpowiednich stref bezpieczeństwa, wymiana części urządzeń, remont i zakup nowych urządzeń.
Wykonanie nawierzchni placu zabaw-Osiedle nr 5 Nowe Krosno	22 200	44	Wykonanie nawierzchni bezpiecznej w obrębie urządzeń służących dzieciom do zabawy.
Budowa oświetlenia przejazdu przez tory w ciągu ul. Orzeszkowej -Fredry oraz części ul. Fredry	26 000	80	Ustawienie czterech latarni oświetleniowych wraz z szafką oświetleniową, z przyłączeniem energetycznym.
Altana piknikowa przy ul. Jeziornej	5 140	28	Budowa altany drewnianej przeznaczonej na miejsce odpoczynku bądź pikniku w rejonie placu zabaw przy ul. Jeziornej.
Wyposażenie boiska trawiastego, ogrodzenie	19 992	32	Posianie trawy, postawienie bramek, ogrodzenie.
Mostek -wizytówka Baranówka (etap II).	3 438	26	Zagospodarowanie pobocza drogi na mostku przez utwardzenie go kostką brukową.

Monitoring Sołectwa Czapury	75 030	20	Lokalizacja kamer na dedykowanych słupach, do których zostanie doprowadzone niezależne zasilanie.
Poprawa bezpieczeństwa, estetyki i funkcjonalności placu przy świetlicy wiejskiej w Daszewicach poprzez utwardzenie części reprezentacyjnej	73 077	37	Ułożenie 489 m ² płyt chodnikowych, przygotowanie 150 m ² terenu pod zasiew trawy.
Budowa oświetlenia ulicznego wg istniejącego projektu w Drużynie ul. Choinkowej	30 870	40	Budowa oświetlenia wg istniejącego projektu - przyłączenie do sieci elektrycznej oraz montaż lamp oświetleniowych.
Budowa dwóch progów zwalniających z gotowych elementów gumowych	8 064	26	Budowa progów poprzez przykręcenie gotowych elementów gumowych - Krajkowo - droga gminna przez wieś.
Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Krosinku – 2 ściany - 241 m ²	39 100	52	Ocieplenie budynku, wymiana parapetów zew., kosztorysy i nadzór.
Miasteczko ruchu drogowego Krosno	82 925	87	Budowa placu utwardzonego kostką bezfazową 36x24 m oraz wykonanie miasteczka ruchu drogowego z montażem i transportem - malowanie nawierzchni i wyposażenie w znaki drogowe.
Rewitalizacja świetlicy wiejskiej w Mieczewie	23 814	20	Budowa oczyszczalni ścieków z osadem czynnym, remont dwóch łazienek (toaleta i natrysk).
Termoizolacja tylnej i szczytowej ściany plus wymiana okien w budynku wielofunkcyjnym w Pecnej, ul. Główna 50	80 568	145	Montaż styropianu, tynk, parapety okienne zewnętrzne, rynny, rury spustowe, obróbki blacharskie.
Budowa oświetlenia na ul. Łąkowej	12 300	24	Budowa 2 lub 3 słupów z oprawami oświetleniowymi, linią kablową oraz szafką przyłączeniową.
Doposażenie placów zabaw przy ul. Szkolnej i ul. Nowej w Rogalinie w altany/ wiaty/ o wym. 3.30m x 6.60m x 3.10 m	22 340	69	Postawienie dwóch altan drewnianych (wiat) i wyłożenie ich podłoża kostką na placach zabaw.
Ustawienie siłowni zewnętrznej we wsi Sasinowo	6 846	21	Zakup i posadowienie siłowni zewnętrznej dwustanowiskowej na pylonie (np. narciarz-wioślarz).
Budowa chodnika Sowinki	9 786	42	Budowa chodnika poprzez ułożenie kostki brukowej betonowej.
Utwardzenie wjazdu w Świątnikach	13 156	27	Utwardzenie wjazdu pomiędzy ul. Śremską a Kórnicką w miejscowości Świątniki.
Dokończenie remontu świetlicy wiejskiej w Żabinku - druga część budynku	13 770	48	Dokończenie remontu świetlicy wiejskiej w Żabinku - druga część budynku.
Poznań			
Azyl dla ocalonych zwierząt	2 000 000	4 809	Stworzenie na terenie Zoo azylu dla ocalonych zwierząt ma być symbolem naszego humanitaryzmu.
Trener osiedlowy i trener senioralny	1 695 000	4 520	Darmowe zajęcia ruchowe dla dzieci, młodzieży i seniorów z terenu miasta Poznania.
Olimpia. 4940m ² dla kultury i edukacji	2 000 000	2 218	Modernizacja instalacji elektrycznej, grzewczej oraz windy w Olimpii to uruchomienie jej kulturalno-edukacyjnego potencjału.

Centrum sportowo-rekreacyjne na Wichrowym Wzgórzu	499 900	1 866	Rozbudowa miniparku liniowego „Małpi Gaj” o czwartą wieżę oraz oświetlenie boiska piłkarskiego TPS Winogrody.
Renowacja terenów zielonych i ogrodzeń przedszkoli	474 000	1 525	Celem projektu jest wymiana ogrodzeń i modernizacja terenów zielonych przedszkoli: 140, 131,129,127,116.
Rekreacja na Strzeszynie 3	253 600	1 343	Rewitalizacja terenu rekreacyjno-sportowego wraz z placem zabaw między ulicami Owidiusza a Horacego.
Podolany - nowoczesne pracownie: Szkoła Podstawowa 62	250 000	1 343	Zakup wyposażenia SP62 - pracownie fizyczna, chemiczna, biologiczna, geograficzna, laboratoria cyfrowe, komputery, monitory interaktywne.
Platforma widokowo-rekreacyjna	305 955	1 062	Platforma widokowo-rekreacyjna, jako działania rewitalizacyjne plaży parkowej nad Jeziorem Kierskim.
Rekreacja na Smochowicach	182 000	668	Organizacja imprez osiedlowych: Smochy Festiwal, Letnie Kino Plenerowe.
Promenada Piątkowsko-Winogradzka - wygodna trasa spacerowa	500 000	1 544	Wygodna trasa pieszo-rowerowa wzdłuż wałów PST pomiędzy przystankiem Szymanowskiego, a kładką Batorego-Chrobrego.
Bezpieczna droga rowerowa	500 000	659	Budowa bezpiecznego przejazdu oraz drogi rowerowej wzdłuż ulicy Ługańskiej.
Aktywna mama i szczęśliwe dziecko!	37 000	256	Bezpłatny fitness dla Mam z zapewnioną opieką dla ich dzieci.
Rowerowy Grunwald. Pakiet dobrych rozwiązań #rowerowypoznać	500 000	1 551	Nowe trasy, skróty rowerowe Słoneczna, Marcelesińska), samoobsługowe stacje naprawcze (Promienista, Grunwaldzka), stojaki na Grunwaldzie.
Bezpieczny student	165 000	1 171	Nauka podstawowych elementów samoobrony połączona z aklimatyzacją i integracją studentów.
Rowerowy pakiet: Ogrody, Sołacz, Winiary, Wola	500 000	1 419	Budowa drogi rowerowej przez Park Sołacki nad Rusałkę; wygodniej rowerem przez Dąbrowskiego.
Wybieg dla psów na Naramowicach	110 000	754	Budowa wybiegu dla psów na Naramowicach przy ul. Jasna Rola/Lasku Piątkowskim.
Forteczna zabawa na spacerze	355 000	646	Celem projektu jest rewitalizacja ścieżek wokół Fortu IVa, postawienie ławek, koszy, tablic o przyrodzie.
Letnie kino rodzinne na północy Poznania	38 000	572	Cykl plenerowych pokazów filmowych odbywających się na boisku centralnie położonego ZSP na Naramowicach.
Rondo Rataje- Rondo Starołęka wygodnie rowerem	355 000	1 411	Remont drogi rowerowej wzdłuż ul. Zamenhofska poprzez obniżenie krawężników i wyrównanie nawierzchni na skrzyżowaniach.
Plac zabaw i boisko - zmodernizujemy wszystko!	130 000	1 245	Modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej (oświetlenie ogólnodostępnego boiska wielofunkcyjnego oraz wzbogacenie placu zabaw o nowe urządzenia).
Aktywni i zdrowi	244 820	1 031	Program prozdrowotny zwiększający aktywność fizyczną mieszkańców, przeciwdziałający chorobom cywilizacyjnym (nadwaga, otyłość, wady postawy).
Remont holu SP6 na osiedlu Rusa	499 000	921	Założeniem projektu jest wyremontowanie holu Szkoły Podstawowej nr 6 w Poznaniu.
Aktywna mama i szczęśliwe dziecko	139 000	854	Bezpłatny fitness i współpraca z dietetykiem dla Pań z zapewnioną bezpłatną opieką dla dzieci.
Poznanianki ćwiczą mięśnie miłości	65 000	734	Darmowe ćwiczenia mięśni dna miednicy dla kobiet.

Brak przyjazny pieszym i rowerzystom	460 000	1 435	Stworzenie na brukowanych ulicach wygodnych ciągów, którymi mogliby się poruszać rowerzyści, piesi, wózki
Świerczewskie centrum sportu i rekreacji (ul. Buczka)	499 900	1 276	Boiska piłkarskie (typu Orlik).
Modernizacja otoczenia Rynku Dębieckiego	500000	1 239	Wykonanie ogrodzenia od ulicy 28 czerwca 1956 r. oraz wiaty śmietnikowej i toalety.
Sensoryczne place zabaw Kwiatowego, Junikowa, Ławicy, Górczyna	380 000	834	Kreatywne place zabaw z ławką solarną, ścieżkami sensorycznymi i urządzeniami stymulującymi wszechstronny rozwój zmysłów.
Radosny sport	255 000	638	Zamierzamy stworzyć bezpieczną przestrzeń do gier sportowych przy Szkole Podstawowej nr 58 w Poznaniu.
Plac zabaw na Kwiatowym-biegu, marsz!	306 954	629	Plac zabaw dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym.
Nowoczesne przystanki tramwajowe na Malcie (Warszawska)	500 000	1 382	Wiaty, tablice ITS; eleganckie, szklane wygradzenia; monitoring; wymiana 1km starych, zardzewiałych barierek; malowanie; czyszczenie.
Szkoła marzeń	499 000	1 156	Modułowa budowa dodatkowej sali lekcyjnej z szatnia i węzłem sanitarnym przy SP46.
Żółwi dom	455 000	1 207	Wycinek natury w centrum miasta.
Woliera dla ar	220 000	832	Budowa nowej woliery dla Ar w Poznańskiej Palmiarni.
Puszczykowo			
Zielony Targ w Puszczykowie	98600	229	Targ ma być nie tylko miejscem handlu, ale również miejscem spotkań, gdzie mieszkańcy będą mogli przy okazji robienia zakupów miło spędzić czas.
Swarzędz			
Budowa drogi dla pieszych i rowerów w ul. Transportowej i Borówki	1 000 000	2 131	Droga dla pieszych i rowerów w ul. Transportowej i Borówki – brakujący element komunikacji pieszej i rowerowej od końca ul. Planetarnej w Zalasewie.
Budowa chodnika przez wieś w kierunku boiska sportowego (Wierzonka)	100 000	1 778	Proponowane zadanie obejmuje budowę chodnika od przystanku autobusowego wzdłuż drogi gminnej w kierunku boiska sportowego.
Projekt budowy uniwersalnego boiska dostosowanego do gry w hokeja na trawie dzieci (Swarzędz, os. Mielżyńskiego, PROJEKT)	100 000	1 714	Projekt budowy boiska będzie pierwszym krokiem mającym na celu zapewnienie licznej grupie dzieci warunków do uprawiania ich ukochanej dyscypliny sportu – hokeja na trawie.
Suchą nogą przez wieś (Kobylnica, PROJEKT)	100 000	785	Poprawa infrastruktury drogowej na terenie wsi Kobylnica oraz bezpieczeństwo mieszkańców.
Odtworzenie i przywrócenie funkcji drogi publicznej przeznaczonego dla ruchu samochodowego i pieszego wraz z chodnikiem (Wierzonka)	50 000	1 822	Odtworzenie istniejącego ciągu komunikacyjnego od długości 42 m i chodnika o długości 40 m.
Boisko piłkarskie przy ul. Pogodnej (Swarzędz, PROJEKT)	50 000	1 353	Nowe boisko będzie kolejnym krokiem na drodze do pełnej modernizacji tego urokliwego miejsca.
Opracowanie dokumentacji technicznej na budowę chodników oraz drogi w	50 000	1 246	Jak najszybsza budowa chodników oraz dróg utwardzonych na obszarach wiejskich.

ul. Folwarcznej (Paczkowo, PROJEKT)			
Strefa relaksu dla seniorów (Swarzędz, Nowa Wieś)	50 000	684	Ułożenie brakującego odcinka chodnika, założenie zieleńca z alejkami, ustawienie ławek, zamontowanie urządzeń sportowych.
Szamotuły			
Rozbudowa remizy strażackiej w Przeclawiu	150 000	1 587	Brak opisu w materiałach BO.
Nowoczesna kuchnia w świetlicy w Otorowie	50 000	727	Brak opisu w materiałach BO.
Nowoczesne łazienki w SP nr 1	150 000	1 762	Brak opisu w materiałach BO.
Streetball i Street Workout ul. Kazimierza Wielkiego	46 000	673	Brak opisu w materiałach BO.
Śrem			
Kreatywne gry podwórkowe w Czworkce.	350 000	2 619	Celem projektu jest stworzenie bezpiecznej i użytecznej bazy edukacyjno - wypoczynkowej i sportowej dla społeczności osiedla wzbogaconej o mini miasteczko rowerowe.
Przyjazny Ogród Życzliwości	169 400	2 522	Projekt ma na celu stworzenie bezpiecznej i komfortowej strefy zabaw i wypoczynku. Środki uzyskane na realizację projektu miałyby być przeznaczone na zainstalowanie ogólnodostępnego defibrylatora AED oraz na modernizację placu zabaw.
Boisko Piłkarskie ze sztuczną trawą	174 520	2 447	Projekt boiska piłkarskiego ze sztuczną trawą o wymiarach 33x19,7 m .
Tarnowo Podgórne			
Biesiada u sąsiada – program latino	12 500	571	Występy zespołu artystycznego Punto Latino, animacje, zabawa taneczna, oraz zawody wędkarskie z atrakcyjnymi nagrodami.
Retro-Moto-Show Traktory Sady 2018	18 000	402	Prezentacja historycznych ciągników i maszyn rolniczych połączona z festynem rozpoczynającym wakacje dla dzieci i młodzieży, parada ciągników , pokazy, konkursy, biesiada z muzyką i tańcami.

Wyjaśnienie:

BRAK* – brak głosowania w danej edycji BO (lub grupie projektów w ramach edycji BO) ze względu na fakt, że po zakończeniu weryfikacji złożonych projektów wartość przedsięwzięć pozytywnie zaopiniowanych nie przekraczała dostępnej pełnej puli środków dostępnych w danej edycji BO (lub puli środków na grupę projektów w ramach danej edycji BO).

5. Wnioski i podsumowanie

Budżety obywatelskie w Metropolii Poznań

Sukcesy

- 1. W krótkim okresie czasu BO upowszechniły się w większości samorządów Metropolii Poznań.** Obecnie w 13 samorządach umożliwiających mieszkańcom wybór projektów w głosowaniu mieszka już ponad 876 tys. obywateli aglomeracji.
- 2. Uaktywnienie lokalnych liderów przygotowujących propozycje projektów oraz zabiegających o ich poparcie w lokalnej społeczności.**

W 2017 roku wnioskodawcy z terenu Metropolii Poznań zgłosili aż 556 projektów, z których do głosowania przeznaczonych zostało 336 przedsięwzięć. Do realizacji wybrano 115 projektów.
- 3. Rośnie liczba mieszkańców uczestniczących w głosowaniu.**

W głosowaniach na terenie Metropolii Poznań uczestniczyło 94 508 mieszkańców, czyli 10,8% mieszkańców gmin organizujących BO.
- 4. Budżet obywatelski stał się szansą na zaspokojenie potrzeb lokalnych społeczności.**

Mieszkańcy poprzez projekty BO minimalizują deficyty w ramach infrastruktury o charakterze rekreacyjnym i sportowym. Inwestycje dotyczące placów zabaw, boisk, miejsc integracji stanowią 44% projektów obywatelskich. Duży udział (21%) mają także przedsięwzięcia dotyczące komunalnej infrastruktury podstawowej tj. budowa chodników, utwardzenie dróg, oświetlenie ulic, kanalizacja, monitoring wizyjny. Natomiast aż 18% to integracyjne projekty nieinwestycyjne tj. organizacja festynów rodzinnych, wydarzeń kulturalnych, zajęć ruchowych czy krajoznawczych.
- 5. Zrealizowane edycje BO potwierdzają ich znaczenie dla włączenia mieszkańców w proces podejmowania decyzji w samorządach (partycypacja obywatelska), promowania postaw obywatelskich i zwiększenia świadomości mieszkańców co do zadań samorządów.**
- 6. BO budują kapitał społeczny oparty na więziach wspólnoty lokalnej, wspólnych interesów i wartości - wzmacniają zaufanie między mieszkańcami oraz na linii mieszkańcy-samorząd.**

Potencjał zmian na lepsze

1. Zwiększenie zaangażowania obywateli na etapie zgłaszania projektów

W dalszym ciągu poważnym problemem w niektórych samorządach jest stosunkowo niewielka liczba projektów zgłaszanych przez obywateli. W efekcie po etapie opiniowania wniosków i weryfikacji względem wymogów formalnych okazuje się niekiedy, że wartość pozytywnie zweryfikowanych wniosków nie przekracza ogólnej wartości BO. W takiej sytuacji w 2017 roku odwołano głosowanie w Czerwonaku i Kostrzynie oraz częściowo w Komornikach (w grupie projektów nieinwestycyjnych). Głosowanie to nie tylko święto demokracji, ale także praktyczne wdrożenie w życie zasad partycypacji. Dlatego też warta rozważenia jest intensyfikacja działań promocyjnych i wspierających lokalnych liderów na etapie składania wniosków. Nie bez znaczenia jest wsparcie merytoryczne urzędników dla lokalnych liderów.

Zwiększenie liczby zgłaszanych wniosków można uzyskać także poprzez modyfikację zasad BO – dzieląc go na kategorie/grupy projektów (ogólnogminne/ rejonowe; inwestycyjne/ miękkie itp.) lub też dedukując konkretne alokacje środków na poszczególne rejony/ osiedla/ sołectwa co realizuje z powodzeniem m.in. Miasto Poznań i Gmina Mosina.

2. Zwiększenie uczestnictwa w głosowaniu

Obecnie udział mieszkańców biorących udział w głosowaniu na poziomie Metropolii Poznań nadal jest niewielki i wynosi 10,5%. By zwiększyć aktywność wyborczą mieszkańców warto zastanowić się nad modyfikacją zasad głosowania.

Jednym z dylematów jest kwestia form głosowania: elektroniczne lub bezpośrednio i elektroniczne. W gminach wiejskich i miejsko-wiejskich nadal bardzo istotnym czynnikiem zwiększającym frekwencję jest umożliwienie głosowania bezpośredniego poprzez kartę dostarczaną do urzędu lub wyznaczonych punktów w gminie. Ten sposób głosowania umożliwia także lokalnym liderom bardziej skuteczne zachęcanie mieszkańców do głosowania na swoje projekty.

Praktyka pokazuje, że dłuższy okres głosowania (ponad 3 tygodnie) sprzyja wysokiej frekwencji, ale jej nie warunkuje. Najwyższy udział mieszkańców w głosowaniu notowano w Kostrzynie – 37% (25 dni głosowania) i Kórniku – 29% (61 dni), ale już w Czerwonaku mimo najdłuższego głosowania (88 dni) głos oddało niespełna 11% mieszkańców.

Efekt poczucia bliskości BO do statystycznego mieszkańca stwarza większe powiązanie środków finansowych z danym rejonem/ osiedlem/ sołectwem. Wówczas w głosowaniu uaktywniają się grupy zachęcające do głosowania mieszkańców wszystkich terenów danego samorządu a finalnie mieszkańcy odczuwają, że BO realnie zmienia rzeczywistość w ich najbliższej okolicy.

Zwiększeniu udziału mieszkańców w głosowaniu służy także zaangażowanie młodzieży. Dziś limit wiekowy w głosowaniu nie obowiązuje m.in. w Poznaniu. W wielu samorządach funkcjonują cezury wiekowe i głosować mogą mieszkańcy powyżej 15, 16 lub nawet 18 roku życia. Młodzież to też jedna z najważniejszych grup do których można kierować działania edukacyjne i promocyjne (np. organizacja szkolnych edycji BO, warsztaty szkolne dot. przygotowania projektów).

Duże znaczenie mają także uruchomione przez samorząd zróżnicowane kanały informacyjne i promocyjne dostosowane do konkretnych grup wiekowych.

Przede wszystkim jednak istotne jest uwolnienie potencjału lokalnych liderów. Trafnie ukazuje to przykład Gminy Kostrzyn, gdzie w roku 2016 udało się uzyskać rekordową frekwencję na poziomie 46% uprawnionych do głosowania (37% mieszkańców gminy). Urzędnicy odpowiedzialni za budżet obywatelski podkreślali, że wnioskodawcy wraz z wspierającymi ich wolontariuszami prowadzili szerokie działania promocyjne nie tylko w formie ulotek, plakatów i aktywności w mediach społecznościowych, ale także zachęcając do głosowania chodząc od domu do domu.

3. Profesjonalna ewaluacja kolejnych edycji BO

By uczyć się na własnych błędach lub po prostu zmieniać budżet zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców niezbędna jest profesjonalnie przygotowana i przeprowadzona ewaluacja danej edycji BO kończąca się rekomendacjami na rok kolejny dotyczącymi zasad BO, terminów, zasad promocji i informacji itp. Ważne by obejmowała ona ankietyzację zarówno mieszkańców, jak i wnioskodawców i by mogli oni wypowiedzieć się o wszystkich najważniejszych aspektach związanych z wdrażaniem BO (o wszystkich etapach wdrażania danej edycji BO).

Dowiedz się więcej!

Więcej propozycji dotyczących optymalizacji budżetów obywatelskich wraz z dobrymi praktykami można znaleźć w „Niezbędniku konsultacji społecznych” opracowanym na zlecenie Stowarzyszenia Metropolia Poznań – kompendium wiedzy dla urzędników, przedstawicieli NGO i lokalnych liderów.

[Niezbędnik konsultacji społecznych – pobierz broszurę informacyjną przygotowaną w ramach projektu pt. "Aktywni obywatele Metropolii Poznań"](#)

Najnowsze informacje o budżetach obywatelskich w Metropolii Poznań, przewodnik dla wnioskodawców oraz ogłoszenia o naborze wniosków i głosowaniach w ramach kolejnych edycji BO znajdziesz na metropolitalnym portalu konsultacji społecznych pod adresem:

www.konsultacje.metropoliapoznan.pl

